

Cofinanțat de
Uniunea Europeană

Institutul pentru
Politici și Reforme
Europene

Eastern Europe Studies Centre

Tehnicile de participare: Pagină în rețeaua internet

Autori: Mariana Platon
Stanislav Ghilețchi

Proiectul este cofinanțat de Uniunea Europeană și Fundația Konrad Adenauer

Notă de limitare a responsabilității

Această publicație a fost elaborată în cadrul proiectului „Informează, abilitază și acționează! Societatea civilă pentru o mai bună guvernare bugetară în Moldova”, care este implementat de Centrul Analitic Independent „Expert-Grup”, în calitate de partener principal, în consorțiu cu Fundația Konrad Adenauer (KAS, Germania), Centrul pentru Studii Est-Europene (CSEE, Lituania) și Institutul pentru Politici și Reforme Europene (IPRE). Proiectul este cofinanțat de Uniunea Europeană și Fundația Konrad Adenauer. Opiniile exprimate aparțin autorilor și nu reprezintă neapărat punctele de vedere ale Uniunii Europene și Fundației Konrad Adenauer.

METODELE ȘI TEHNICILE UTILIZATE PENTRU IMPLICAREA CETĂȚENILOR ÎN EXERCIȚIUL BUGETAR

Instrumentele de consultare și participare

Accesul la informație simplă, clară și publicată în timp util este condiția de bază pentru elaborarea unui buget participativ și incluziv. Doar cetățenii informați pot participa activ la toate activitățile pentru elaborarea bugetului local. Dacă locuitorii cunosc câți bani cheltuie administrația orașului, pentru ce proiecte le cheltuie și de ce bugetul local nu poate finanța toate propunerile cetățenilor, atunci aceștia sunt mai dispuși să se implice și să contribuie cu idei și sugestii. Astfel, atunci când se organizează consultări cu privire la buget, este important să se pună la dispoziția publicului toate documentele ce se referă la subiectul supus consultărilor. Atingerea unui grad înalt de informare va confirma angajamentul și capacitatea administrației publice locale de a aplica metode de implicare și participare a cetățenilor.

Tehnicile de consultare și participare oferă cetățenilor și locuitorilor comunității posibilitatea de a-și exprima opiniile, comentariile, de a evalua un anumit serviciu sau de a propune noi inițiative. Consultarea reprezintă un schimb de informații în ambele sensuri: de sus în jos (de la conducerea administrației publice locale spre cetățeni) și de jos în sus (de la cetățeni la autoritatea publică locală). Participarea și implicarea cetățenilor în elaborarea bugetului este posibilă doar atunci când informația circulă constant în ambele direcții, iar cetățenii au ocazia de a influența bugetul local.

Pentru a asigura consistența și calitatea evenimentelor organizate pentru consultare și implicare se recomandă elaborarea unor regulamente interne care ar stabili rolurile și responsabilitățile fiecărei părți implicate. Hotărârea Guvernului nr.967/2016 cu privire la mecanismul de consultare publică cu societatea civilă în procesul decizional poate servi ca exemplu pentru elaborarea procedurilor interne referitoare la participarea publicului în procesul decizional.

O bună practică este publicarea documentelor bugetare la cea mai timpurie etapă de elaborare a acestora și organizarea evenimentelor în timp util pentru a facilita contribuții semnificative și a avea timp suficient pentru a încorpora sugestiile cetățenilor în procesul bugetar.

Metodele prezentate în această secțiune sunt destinate să îmbunătățească comunicarea între cetățeni și administrația publică locală. Implicarea directă a cetățenilor în procesul de luare al deciziilor presupune că aceștia vor investi timp și utiliza propria expertiză la implementarea și realizarea proiectelor locale. Totodată, participarea autentică în procesul decizional permite ca părțile implicate să fie considerate parteneri egali care împreună contribuie la dezvoltarea localității și îmbunătățirea vieții cetățenilor.

Tehnicile și metodele de participare incluse în ghid

Pagină în rețeaua internet Ședința publică a Consiliului local Sondaj Focus grup Întâlnire cu cetățenii în cartier	Comitet consultativ Grup de lucru Cafeneaua publică Masă rotundă Audiere publică

Pagină în rețeaua internet

Metoda	Pagină în rețeaua internet
De ce se utilizează?	▪ Pentru a spori nivelul de transparență a activității autorităților publice locale; ▪ Pentru a crește gradul de acces la informația de interes public; ▪ Pentru a asigura transparența procesului de elaborare și adoptare a deciziilor, în mod special a bugetului localității; ▪ Pentru a implica cetățenii în dialog cu autoritatea locală: colectarea de opinii sau efectuarea sondajelor.
Descriere	O pagină web reprezintă ansamblul informațiilor oficiale în formă electronică pe care autoritatea administrației publice le pune la dispoziția cetățenilor în rețeaua internet. Totodată, o pagină web permite utilizarea practicilor inovative pentru a face schimb de opinii și experiență cu locuitorii localității. Cetățenii pot participa prin postarea comentariilor, oferirea răspunsurilor la diferite sondaje sau prin propunerea de noi inițiative sau proiecte în localitate. Una dintre cele mai mari provocări este gestionarea corectă a contribuției publicului. De exemplu, se recomandă ca la plasarea oricărui comentariu de către cetățeni să fie oferit un mesaj de răspuns care să confirme recepționarea comentariului de către autoritatea locală. Totodată, autoritatea locală trebuie să informeze locuitorii despre comentariile recepționate și acțiunile întreprinse pentru încorporarea acestora în proiectele de decizie sau pentru rezolvarea problemelor semnalate. Astfel, este important să fie elaborat un mecanism care să permită o reacție și atitudine promptă din partea autorității la informațiile postate de cetățeni.
Pașii pentru organizare	1. Identificarea unui funcționar public (unor funcționari publici) care să fie responsabil pentru administrarea și gestionarea paginii web. Actualizarea informației este unul dintre cele mai importante acțiuni pentru convingerea cetățenilor de a utiliza în continuare pagina web.

2. În cazul în care autoritatea locală nu dispune de o pagină web, atunci urmează să fie respectați pașii din *Hotărârea Guvernului nr. 188/2012: Regulamentul cu privire la paginile oficiale ale autorităților publice locale*. Înregistrarea și gestionarea numelor de domeniu pentru pagina web se efectuează în conformitate cu Regulamentul cu privire la gestionarea numelor în domeniul de nivel superior.md, aprobat prin Hotărârea Consiliului de Administrație al Agenției Naționale pentru Reglementare în Telecomunicații și Informatică la 28 august 2000.
3. Regulamentul menționat mai sus conține informație detaliată cu privire la informația ce trebuie să fie publicată în mod obligatoriu pe pagina web:
 - structura autorității publice;
 - datele cu privire la conducerea autorității publice;
 - datele privind transparența în procesul decizional (anunțurile privind organizarea consultării publice, motivul pentru care nu se consideră necesară organizarea consultărilor publice, rezultatele consultărilor publice, procese-verbale ale întrunirilor publice consultative și sinteza recomandărilor);
 - datele privind evenimentele oficiale organizate de autoritățile publice;
 - datele privind programele și proiectele, inclusiv de asistență tehnică implementate în localitate;
 - datele privind planificarea și executarea bugetelor de către autoritățile administrației publice;
 - serviciile publice prestate persoanelor fizice și juridice;
 - datele privind achizițiile publice (planul anual de achiziții, anunțuri de intenție, rezultate și alte informații de interes public).
4. Stilul grafic al paginii trebuie să fie cât mai simplu și prietenos pentru public. Ușurința de navigare și de găsire a informației va crește numărul de utilizatori. Agenția de Guvernare Electronică poate oferi servicii de consultanță pentru dezvoltarea și actualizarea paginii web a localității.
5. Se recomandă ca toată informația cu privire la bugetul localității să fie plasată într-un singur compartiment: procesul bugetar, raportul anual de executare a bugetului local, programul strategic de dezvoltare a localității, prioritățile de cheltuieli, proiectul bugetului, anunțul cu privire la evenimentele organizate cu participarea publicului. Elaborarea bugetului este un proces complex, iar facilitarea accesului la tot setul de documente va permite implicarea mai activă a publicului.
6. Încorporarea metodelor de participare în structura paginii web a autorității. Fără module de implicare, pagina web va avea doar un rol de informare, pe când unul dintre scopurile majore al paginii trebuie să

	fie antrenarea cetățenilor în procesele decizionale la nivel local. Pe tot parcursul calendarului bugetar, pot fi utilizate mai multe tehnici de e-participare. ▪ plasarea unui sondaj cu privire la identificarea noilor priorități bugetare sau evaluarea investițiilor efectuate în anul precedent (Vezi tabelul 3.3 pentru mai multe sugestii cu privire la elaborarea sondajului);▪ includerea modulului de <i>Consultări</i> unde cetățenii vor putea examina documentele relevante procesului bugetar și vor putea plasa comentarii și întrebări;▪ dezvoltarea unui modul de <i>Sugestii și reclamații</i> unde locuitorii vor propune noi idei și proiecte sau vor raporta anumite probleme observate în localitate. 7. În contextul în care obiectivul major al paginii este implicarea cetățenilor este important ca toate comentariile/sugestiile din partea locuitorilor să fie analizate de către autoritatea locală și încorporate în procesul decizional (inclusiv și argumentarea neacceptării unei propuneri sau idei). Dacă nu va exista nici o reacție și atitudine din partea autorității cu privire la conținutul generat de cetățeni, atunci aceștia nu vor continua să se implice și să participe. 8. Informația publicată pe pagina web a autorității poate fi plasată inclusiv și pe rețelele de socializare. Agenția de Guvernare Electronică a elaborat un Regulament¹ cu privire la utilizarea rețelelor de socializare în instituțiile guvernamentale (aplicabil și autorităților publice locale).

¹<http://egov.md/ro/resources/guides-and-documents/regulamentul-privind-utilizarea-retelelor-de-socializare-institutiile>